

Tervetuloa webinaariin: tunnista ja estä työperäinen hyväksikäyttö – suositukset vastuulliseen kansainväliseen rekrytointiin

Webinaari alkaa klo 9.30

Ohjeet osallistumiseen

- Tilaisuus tallennetaan.
- Voit lähettää kysymyksiä viestiseinän kautta asiantuntijoille.
- Asiantuntijat vastaavat kysymyksiin mahdollisuuksien mukaan.

Ohjelma

9.30	**Eettisen rekrytoinnin suositukset – yksi väline työperäisen hyväksikäytön torjuntaan**	Anna Kukka · KT
9.40	**Miten moderni orjuus koskettaa julkista alaa?**	Paavo Teittinen · toimittaja
10.00	**Kenen vastuulla? Työperäisen hyväksikäytön torjunta julkisissa hankinnoissa**	Anni Lietonen · HEUNI
10.15	**Työperäisen hyväksikäytön vastaisen toimenpideohjelman toimeenpano ja askeleet eteenpäin**	Ariann Grandell · TEM
10.25	**Tauko**	
10.35	**Paneelikeskustelu: Eettinen rekrytointi julkisella alalla – miksi yhteisiä suosituksia tarvitaan?**	Juontaa Paavo Teittinen
11.15	**Päätössanat**	Assi Puistolahti · KT
11.20	**Tilaisuus päättyy**	

PANEELIKESKUSTELU

Klo 10.35–11.15

Panelistit

- **Anna Kukka** KT
- **Jukka Maarianvaara** Jyty
- **Mari Keturi** JHL
- **Kukka Junno** JUKO
- **Jussi Salo** SuPer
- **Vappu Okkeri** Tehy

Suositukset vastuulliseen kansainväliseen rekrytointiin

Tutustu suosituksiin – skannaa QR-koodi!

Suositukset löytyvät myös KT:n verkkosivuilta >

Miten nykypäivän orjuus koskettaa julkista alaa

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT
29.10.2026

Paavo Teittinen
paavo.teittinen@hs.fi
040 678 7655

Tiedote 26.10.2026

Julkaisuvapaa heti

Helsinki puuttuu tiukemmin työperäiseen hyväksikäyttöön hankinnoissaan

- **Helsingin kaupunginhallitus äänesti tänään uusien tiukempien hankintalinjausten puolesta.**
- **Hankintalinjaukset ohjaavat kaupungin hankintatoimintaa ja asettavat sille eettiset vaatimukset.**
- **Helsingin Vasemmistoliiton ehdotuksesta kaupungin täytyy jatkossa ennakoida työperäistä hyväksikäyttöä hankintaketjuissa sekä paremmin seurata eettisten ohjeiden toimeenpanoa.**

Helsingin kaupunginhallitus hyväksyi uudet, tiukemmat hankintalinjaukset yksimielisesti.

Syytteet rakennustyömailta paljastuneelle ihmiskauppaliigalle: väkivaltaa ja pakkotyön kaltaiset olosuhteet

Thaimaalaiset marjanpoimijat alistettiin pakkotyöhön – Kiantamalle jättisakko, johtaja vankilaan

Laaja siivousalan ihmiskauppaepäily paljastui: riistotyötä ja palkkojen pimittämistä

Himalaya-ravintolan yrittäjäpari riisti kokkia ja kotiapulaista vuosia: Ehdollinen vankeustuomio

Ihmiskauppa | Hovioikeus piti voimassa käräjäoikeuden Devi ja Manju Sharmalle antaman tuomion.

Matkailualan työntekijät kertovat ulkomaalaisten työntekijöiden huijaamisesta ja alati muuttuvista työvuoroista – "Meitä tulisi kohdella kunnioituksella"

Turun telakalta paljastui entistä vakavampia riistoepäilyjä, kohteena jälleen ukrainalaiset – Meyer: ”Suhtaudumme asiaan vakavasti”

Kynsistudion pitäjille vankeustuomiot ihmiskaupasta

Mies ja nainen erehdyttivät sukulaisensa pakkotyöhön.

Lähes 200 metsuria tuotu väärillä tiedoilla maahan, kymmenien nepalilaisten epäillään joutuneen ihmiskaupan uhriksi

Närpiöläistä kasvihuoneyrittäjää vaaditaan vangittavaksi kiskontavyyhdissä – epäillään ihmiskaupasta

Syyttäjä: Nainen piti Suomeen houkuttelemiaan thaimaalaisia pakkotyössä helsinkiläisessä spa-yrityksessään

Suomalainen paljasti epäillyn ihmiskauppavyyhdin – ruokalähetit työskentelivät palkatta jopa kellon ympäri

MIKKO SUUTARINEN / HS

SUNNUNTAI

SIIVOTON ALA

Ulkomaalaiset siivoavat Suomessa kouluja, päiväkoteja, kauppoja ja ravintoloita. Moni yritys riistää siivoojiaan ilman seuraamuksia. Hyväksikäytön skaala on laaja. Pahimmillaan siivoojat jäävät palkatta ja nukkuvat työpaikalla.

B SUNNUNTAI URA & TYÖ TALOUS

Sunnuntai: Juhani Niiranen kuvasi pihakeinuja. ▸ B 10–13

Ura & työ: Reaktorin koodarit saivat haasteen. ▸ B 16–17

I enjoyed my work at Saarnilaakson Koulu, but my contract was wrongfully terminated. My experience as a worker at SMC, over the past four months, suggests to me that there is untold exploitation (over-work and underpay) of workers in the company. Unless the authorities carry out work inspections and ensure that SMC workers enjoy all their fundamental human rights to decent work, I would remain worried about the welfare of my ex-colleagues at SMC.

Place and Date: Helsinki, 11 May 2010.

Sign :.....

ZUZEEKO TEGHA ABENG

SKS

Olli Nuutinen

suomea suomeksi

finska på finska
finsk på finsk
finnska á finnsku
finnish in finnish
finnisch auf finnisch
le finnois par le finnois
il finlandese in finlandese
el finés a través del finés

1

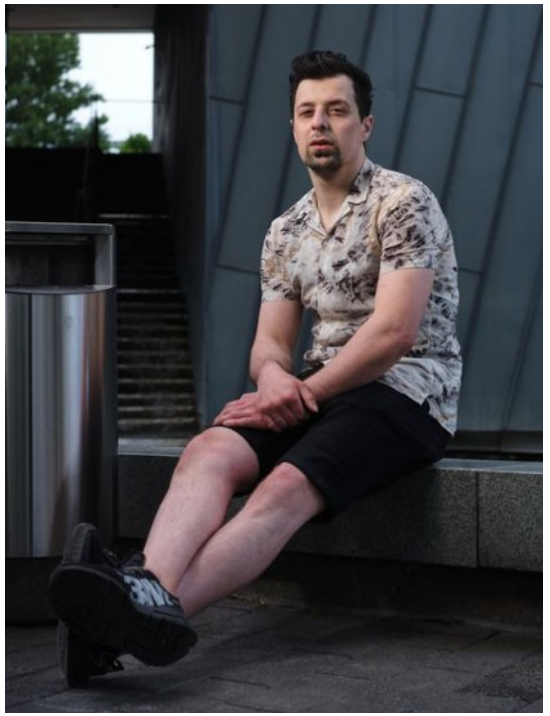

kiä, eikä saamattomista palkoista näin ollen ole kertynyt suuria summia, työsuojelun vastuualueelle tulleiden useiden ilmoitusten perusteella työsuojeluviranomainen katsoo, että Super Moon Cleaning Oy:n toiminta kokonaisuutena perustuu ulkomaalaisten työntekijöiden hyväksikäytölle.

Tapiolan koulu

Soukan koulu

Leppävaaran liikuntahalli

Jupperin päiväkoti

Puhtauspalveluiden hankinta Vantaan kaupungin Aviapoliksen ja Pähkinärinteen alueella oleviin kohteisiin sekä Leppäkorven koululle 1 050 000,00 € (alv 0%)

Tarjousten valintaperusteet

Tarjousten valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus seuraavasti:

1. Halvin hinta 95 pistettä
2. Laadulliset kriteerit maksimissaan 5 pistettä

Riistofirmat ovat sitkeitä: case SMC Palvelut

- Ainakin seitsemän rikosepäilyä, ml. ihmiskauppa
- Yli 20 epäillyn rikoksen uhria
- Yksi rikostuomio
- Yksi yhdenvertaisuuslain mukaisen syrjintäkiellon rikkominen
- Toinen perustaja syytteessä törkeistä talousrikoksista
- Ja silti …

Terveydenhuollon laitoshuoltaja HUS Helsinki, 11 paikkaa, SMC Palvelut Oy, Koostuu useammasta HUS kohteesta Eniten Itä-Helsinki, Oulukylä, Malmi,Kannelmäki

SMC Palvelut Oy - Finland

Julkaistu 20.1.2024 (Päättynyt 25.1.2024)

Pahoittelut, haku tähän avoimeen työpaikkaan on päättynyt

Aamuun ammattitaitoinen laitoshuoltaja, 5 paikkaa, SMC Palvelut Oy, Sotungin koulu ja lukio Vantaa, Vantaa

SMC Palvelut Oy - Vantaa

Julkaistu 28.4.2025 (Päättynyt 8.5.2025)

Pahoittelut, haku tähän avoimeen työpaikkaan on päättynyt

Ammattitaitoinen laitoshuoltaja, 4 paikkaa, SMC Palvelut Oy, MatinkyläänOlarin psykiatrian poliklinikka Safiiri, Espoo

SMC Palvelut Oy - Espoo

Julkaistu 28.4.2025 (Päättynyt 7.5.2025)

Pahoittelut, haku tähän avoimeen työpaikkaan on päättynyt

SIIVOOJA

SMC Palvelut Oy - Tuusula

Julkaistu 10.9.2025 (Päättynyt 18.9.2025)

Pahoittelut, haku tähän avoimeen työpaikkaan on päättynyt

Haemme osaavia, joustavia, luotettavia, reippaita ja yhteistyöhaluisia laitoshuoltajia / siivoojia vakituiseen työhön asiakaskohteeseemme Tuusulan Hyrylän koulukeskukseen - Hyrylän yläaste. Työtehtävät koostuvat koulukeskuksen ylläpitosiivouksesta sekä perussiivouksista erityisesti

Mitä jokaisen julkisen sektorin toimijan tulisi tietää

- Sitä ei voi nähdä, mihin ei usko
- Ilmiö koskettaa koko julkista sektoria
- Se, että jokin on paperilla hyvin, ei tarkoita mitään
- Se, että tilaajavastuuraportissa kaikki on kunnossa, ei tarkoita mitään
- Julkiset hankinnat kriittisiä hyväksikäytön ennaltaehkäisyssä ja siihen puuttumisessa

Julkisten hankkijoiden haasteet (1)

- Yrityksiä on suljettu pois tarjouskilpailusta ja/tai tarjous hylätty seuraavin perustein:

1. Syrjintäkiellon rikkomista koskeva (siviilioikeudellinen) tuomio
2. Liian alhainen tarjoushinta (valitulla toimittajalla 50% kalliimpi)
3. Tarjoushinta niin alhainen, ettei sillä voi maksaa työehtosopimuksen mukaista palkkaa

- ➢ Kaikissa tapauksissa yritys voitti markkinaoikeudessa
- ➢ Olisiko paremmin pohjustettu/perusteltu päätös voinut menestyä?

Julkisten hankkijoiden haasteet (2)

- Hankintalain tarkoittamalla hankintayksiköllä rajallisempi liikkumatila..
  - Mutta: harkinnanvaraisena poissulkuperusteena mm. työehtosopimuksen tai sosiaali- ja työoikeudellisten velvoitteiden rikkominen.
  - Työsuojelun tarkastuskertomukset potentiaalisesti erittäin hyödyllisiä.

MAO:395/2024

“Markkinaoikeus katsoo, että hankintayksikkö ei ole menetellyt hankintasäännösten vastaisesti, kun se on perustanut valituksenalaiset poissulkemispäätökset eri aluehallintovirastojen valittajan ja sen vastuuhenkilön toiminnasta tekemiin havaintoihin ..”

Tapauksessa kyse metsäalan yrityksestä, joka naamioi työntekijät yrittäjiksi ja jätti palkkoja maksamatta sekä rikkoi muita työehtoja.

Riiston torjuminen julkisissa hankinnoissa

- Hankintayksiköllä rajallisempi liikkumatila..
  - Mutta: harkinnanvaraisena poissulkuperusteena mm. työehtosopimuksen tai sosiaali- ja työoikeudellisten velvoitteiden rikkominen.
  - Työsuojelun tarkastuskertomukset potentiaalisesti erittäin hyödyllisiä.
  - Myös Verohallinnon velvoitteidenhoitoselvitykset (VHS) hyödyllisiä
    - Tarjolla vain julkisille toimijoille
    - Laajempi kuin tilaajavastuuraportti
    - Tästä syksystä lähtien myös luonnollisille-, ei vain oikeushenkilöille

TILAAJAVASTUU.FI –RAPORTTI
Tarkista koko raportin sisältö.

Tilaajava

AAA®
Korkein luottoluokitus
©Bisnode 2015

Yritysraportin tiedot	
Raportin hakupäivämäärä	
Raportti voimassa asti	
Arkistointitunnus	
FIN yritystiedot	
Yrityksen nimi	MC Pal
Y-tunnus	2510087-6

OK

Tietolähteiden perusteella yritys on hoitanut tilaajavastuulain edellyttämät velvoitteet.

Miten torjua riistoa julkisella sektorilla (1)

- Alihankintaketjut
    - Lukuisia esimerkkejä etenkin rakennusalalta
- Urakan hinta

Puhtauspalveluiden hankinta Vantaan kaupungin Aviapoliksen ja Pähkinärinteen alueella oleviin kohteisiin sekä Leppäkorven koululle 1 050 000,00 € (alv 0%)

Tarjousten valintaperusteet

Tarjousten valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus seuraavasti:

1. Halvin hinta 95 pistettä
2. Laadulliset kriteerit maksimissaan 5 pistettä

Miten torjua riistoa julkisella sektorilla (2)

- Alihankintaketjut
- Urakan hinta
  - Espoo siirtynyt mediaanihintoihin
  - Markkinaoikeuden ratkaisu asettaa mediaanihintojen käytön kyseenalaiseksi
- Tilaajan/pääurakoitsijan ketjuvastuu
- Yhteistyötarkastukset ammattiliiton ja työsuojelun kanssa
  - Esimerkiksi rakennusala ja Helsingin kaupungin asuntotuotanto
- Sopimusehdot, jotka mahdollistavat tiedonsaannin ja helpottavat puuttumista

Case Espoo ja siivous

- Vuonna 2025 laadittu Motiva-opas siivousalan hankintoihin, yhteistyössä Hanselin, HEUNI:n, Senaatin ja muiden toimijoiden kanssa

- Ongelmista “edelläkävijäksi”
  - Kilpailutettavat kohteet yhdistetty suuremmiksi kokonaisuuksiksi
  - Valintaperusteeksi otettu mediaanihinta
  - Tarjouspyyntöön määritelty minimityötunnit
  - Alihankkijoiden ketjuttaminen kielletty
  - Tiukemmat sopimusehdot
  - Systemaattiset tarkastuskäynnit kohteisiin
  - Henkilöstön koulutus

- Missä määrin vastaavat linjaukset käytössä muilla toimialoilla ja toimijoilla?

Miten torjua riistoa julkisella sektorilla (3)

- Ilmitulon edesauttaminen
  - Esitteet ja materiaalit
    - Hanselin esite 4:llä kielellä
    - Helsingin kaupungin raksoilla esite vessojen sisäovissa
    - RIKUn esite 26:lla kielellä, video 16:a kielellä
  - Whistleblower-kanava
    - Markkinoitava aktiivisesti, painotettava luottamuksellisuutta
  - Haastattelut työpaikalla
    - Oltava ehdottomasti yksilöllisiä

Miten torjua riistoa julkisella sektorilla (4)

- Prosessit kuntoon
  - Kelle ilmoitetaan ja mitä
  - Mihin uhri ohjataan
- Tietoisuus auttavista tahoista
  - Rikosuhripäivystyksen ihmiskaupan uhrien erityistukipalvelu eli Riku
  - Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä
  - Ammattiliitot
  - SAK:n maksuton maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta
  - Työnantajajärjestöt
  - Työsuojeluviranomainen
  - Poliisi
- Toimiva viranomaisyhteistyö

Ketkä ihmiskaupasta hyötyvät?

- Me kaikki

Ketkä siitä kärsivät? (1)

- Pakkotyön uhrit
- Kortistoon jäävät
- Rehelliset yritykset

10.10.2025 KLO 19.11

Moi! Koitin nopeasti kaivella sun yhteystietoja netistä mutta en spostia nopeasti löytänyt, mutta siis se sun kirjan uzbekki osio oli ihan nappiin, ja siis sama ongelmahan jatkuu edelleen ja siihen tarttis saada jotain muutosta aikaseksi ja itse oon

Ja siis se uzbifirmojen hinnoitteluhan on siis meistä monesti 30% halvempi ja silti viivan alle niillä jää se 20% ni ei oo millään mahdollista laillisesti.

Ketkä siitä kärsivät? (2)

- Pakkotyön uhrit
- Kortistoon jäävät
- Rehelliset yritykset
- Yhteiskunta laajemmin – eli me kaikki

Tilanne vuonna 2026

- ”Kauttakulkumaasta” yhteisesti tunnistettuun epäkohtaan
- Paljon hyvää kehitystä
- Ilmiö edelleen hyvin laaja, sitkeä ja syvään juurtunut

Näin Suomessa riistetään opiskelijoita

Suomessa elää piilossa uusi ihmisryhmä, jolla on pula rahasta ja riski joutua hyväksikäytetyksi. Kolme ulkomaalaista opiskelijaa kertoo, mitä heille tapahtui.

Tuija Pallaste HS, teksti
Ilmari Pohjolainen HS, kuvitus

Julkaistu 19.7.2026

Tilaajille

"Älkää uskoko pelkästään konsulttien tai koulutuksen tarjoajien puheita", sanoo Suomeen opiskelemaan tullut Rikita. Hän otti suuren lainan Nepalissa ja suistui köyhyyteen Suomessa. Kuva: Silja Viitala / Yle

MOT

Suomen uudet köyhät

Sanna Marinin hallitus halusi suomalaisiin korkeakouluihin kansainvälisiä opiskelijoita. Täällä opiskelijat päätyvätkin rutiköyhinä leipäjonoon. Ylen MOT paljastaa, mikä meni pieleen.

Akkumateriaalitehtaan työmaalla Kotkan Keltakalliolla on työskennellyt kesän aikana yli 300 kiinalaista. Kuva: Antro Valo / Yle

Työmarkkinat

”Emme voi enää luottaa heihin”

Tehdastyömaalla Kotkassa tutkitaan kiinalaistyöntekijöiden työperäistä hyväksikäyttöä. Yle on vahvistanut kiinalaisten väitteet työsopimuksista ja palkkalaskelmista.

Työmarkkinat

Kiinalaisasentajia on vaadittu allekirjoittamaan järkyttävä sopimus valtio-omisteisen yhtiön työmaalla Kotkassa – tällainen se on

Suomen valtion osin omistama tehdasyhtiö Easpring Finland kertoo, että kiista koskee pientä joukkoa työntekijöitä. Ylen tietoon tulleet ongelmat ovat laajempia.

Kiitos!

Juttuvinkit ja muut yhteydenotot:

paavo.teittinen@hs.fi
Signal/WhatsApp/puhelin: 040 678 7655

Kenen vastuulla? Työperäisen hyväksikäytön torjunta julkisissa hankinnoissa

Tunnista ja estä työperäinen hyväksikäyttö – suositukset vastuulliseen kansainväliseen rekrytointiin

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT
29.10. klo 9.30–11.20.

Euroopan Kriminaalipolitiikan Instituutti (HEUNI)
Tutkija Anni Lietonen

HEUNI

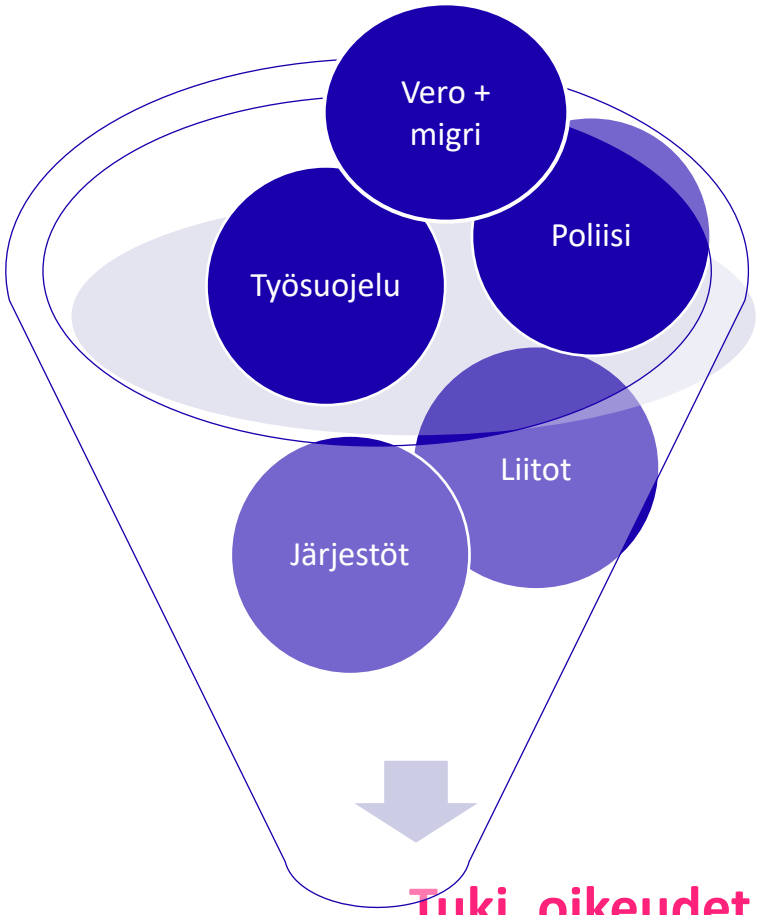
Hankinta on valinta, jolla on seurauksia ihmiselle – seurauksien ymmärtäminen on vastuullisen hankinnan ydin

- Työntekijöillä on oikeuksia tietyn tasoiseen palkkaan, turvallisuuteen, ihmisarvoiseen kohteluun, vapauteen ja mahdollisuuteen vaikuttaa itseään koskeviin asioihin – Julkisilla hankinnoilla voidaan edistää näitä.

Etäisyys hämärtää vastuuta, mutta ei poista sitä

- Ota selvää riskeistä ja toimi tiedon perusteella – onko **tilaajalla ylipäätään mahdollisuus** tunnistaa haittoja, riskejä? Kuinka hyvin tunnemme hankintaketjun?
- Tehdäänkö yhteistyötä kilpailutuksen ja hankinnan toteuttamisen kesken? Onko meillä selkeät roolit ja vastuut?
- Mitä teemme jos saamme tietää ongelmista?
- Millaista yhteistyötä teemme kumppaniemme kanssa / palveluntuottajiemme kanssa, tai viranomaisten ja työmarkkinaosapuolten kanssa?

Viranomaisten ja muiden toimijoiden vastuut?

Tuki, oikeudet ja korjaavat toimenpiteet?

Työsuojelu valvoo työlainsäädännön noudattamista (ulkomaisen työvoiman käytön valvonta ja tilaajavastuunvalvonta).

Esitutkintaviranomaiset (raja ja poliisi) vastaavat rikostutkinnoista.

Järjestöt, työmarkkinaosapuolet sekä sosiaali- ja terveysalan toimijat tukevat uhreja sekä auttavat muodostamaan laajan kuvan ilmiöstä ja uusimmista trendeistä.

→ Tarvitaan myös yrityksiä ja hankintayksiköitä!!

Harmaan talouden torjunta ihmisoikeusnäkökulmalla

Reiluun kilpailuun keskittyvät kysymys:	Ihmisoikeusnäkökulma kysymykseen:
Onko sopimuskumppani täyttänyt tilaajavastuuvelvoitteet?	Miten työehdot oikeasti toteutuvat?
Häviävätkö velvoitteensa hoitavat yritykset kilpailussa?	Kuka kantaa halvemman hinnan inhimilliset kustannukset? Kynnysrahan periminen esimerkiksi on omiaan vääristämään kilpailuasetelmia. Kilpailutus on helppo voittaa, jos todellinen voitto tehdäänkin työntekijöiden kynnysrahoilla.
Onko työaika ja palkat kirjattu oikein?	Saavatko työntekijät palkkansa käyttöönsä ja voivatko he riitauttaa ongelmat turvallisesti?
Voimmeko päättää sopimuksen?	Mitä työntekijöille tapahtuu ja miten heidän kokemansa haitta voidaan korjata?

Laajasti kannatettuja hyviä keinoja

1. Eksplisiittinen sitoutuminen hyväksikäytön torjuntaan
2. Vastuullisuus näkyväksi kilpailutuksiin kriteerien avulla
3. Kumppanien huolellinen valinta (taustojen ja sidonnaisuuksien selvitys/Työsuojeluviranomisen tarkastukertomukset/VHS-raportti)
4. Tietoisuuden lisääminen sisäisesti ja kumppanien keskuudessa
5. Oikeuksista tiedottaminen työntekijöille saavutettavassa muodossa
6. Alihankinnan hallinnan vahvistaminen ja läpinäkyvyyden lisääminen kuka työskentelee kenelle?)
7. Sopimusaikaisen seurannan tehostaminen (etukäteen, etänä ja läsnä kohteessa)
8. Ongelmien vakavasti ottaminen – avun piiriin ohjaaminen ja vihjetiedon jakaminen
9. Korjaaviin toimenpiteisiin osallistuminen
10. Haitan uusiutumisen estäminen

Käytännön esimerkki 1: Hanselin malli – sosiaalisen vastuullisuuden huomioiminen kilpailutuksessa

1. **Vaatimukset hankinnan kohteelle:**

Hankinnan kohdetta määriteltäessä tehdään riskianalyysiin perustuva arvio merkittävimmistä vastuullisuuteen liittyvistä näkökulmista. Tämän arvion perusteella hankinnalle asetetaan toimittajalle vastuullisuutta koskevia vähimmäisvaatimuksia.

2. **Soveltuvuusvaatimukset tarjoajille:**

Edellytetään, että tarjoajat täyttävät tietyt vastuullisuuteen liittyvät kelpoisuusehdot (esim. rikosrekisteriotteet, asiakastieto, Luotettava Kumppani-raportti, verotiedot).

3. **Vertailuperusteet**:

Vastuullisuuteen liittyviä tekijöitä voidaan käyttää tarjousten vertailussa (esim. työllistämis-toimet, vastuullisuusraportointi).

4. **Sopimusehdot:**

Sopimuksiin kirjataan selkeät ehdot ja velvoitteet vastuullisuudesta sekä seurannan ja sank-tioiden mekanismit.

5. **Code of Conduct (Toimittajan eettinen ohjeistus):**

Erityisesti korkean riskin toimialoilla vaaditaan toimittajilta sitoutumista eettiseen ohjeistuk-seen.

6. **Todennettavuus ja markkinavuoropuhelu**

Markkinavuoropuhelussa vastuullisuus otetaan aktiivisesti esiin ja tarkennetaan hankinnan vaatimuksia vastaamaan markkinoiden valmiuksia sekä markkinavuoropuhelussa tunnistettuja mahdollisuuksia. Kaikki vaatimukset kirjataan tarjouspyyntöön, ja niiden todennettavuus varmistetaan ennen sopimuksen allekirjoitusta esimerkiksi dokumentein (selvitykset, sertifikaatit jne.)

Tarkentavia ohjeita:

Linkki oppaaseen

Sosiaalista vastuuta edistetään ja työperäistä hyväksikäyttöä torjutaan, kun

1. Tilaaja tietää, kuka tekee työtä ja millä ehdoilla, ja noudattaako toimija Suomen lakeja vakuutusten, palkkojen ja verojen osalta.

2. Työntekijät tietävät omat oikeutensa ja kuinka mahdollisesti saada apua ja mistä.

3. Työntekijät voivat turvallisesti ilmoittaa kokemastaan väärinkäytöksestä ilman, että siitä koituu heille harmia.

4. Työn tilaajat ja sopimuskumppanit tietävät mitä hyväksikäyttö on ja ymmärtävät mahdolliset yhteydet muihin rikoksiin.

Oppaita ja lisämateriaaleja

Teemaan liittyviä Hankinta-Suomi oppaita

Katso myös

- Vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet sosiaalisen kestävyyden edistämiseksi
- Vastuullisuuskriteerejä julkisiin hankintoihin
- Kansallinen vastuullisuuden auditointimanuaali hankintayksiköille

- UUSI: Sosiaalisen vastuullisuuden kehityspolku

RT-kortti (maksumuurin takana)
Ohjeet rakennusalalle – rakennusliiton ja rakennusteollisuus RT:n sekä muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä laadittu standardi

RT®

RT 103754

OHJEKORTTI
lokakuu 2024
1 (21)

TYÖVOIMAN HYVÄKSIKÄYTÖN TORJUNTA RAKENNUSALALLA

Tämä ohjekortti sisältää keinoja ennaltaehkäistä ja tunnistaa työvoiman hyväksikäyttöä rakennusalalla sekä neuvoja, kuinka toimia epäilysten herätessä. Ohjekortti on tarkoitettu rakennuttajille, pääurakoitsijoille, taloyhtiöille sekä muille tilaaja-asemassa oleville tahoille. Työperäinen hyväksikäyttö koskee erityisesti ulkomaalaisia työntekijöitä. Tilanteet vaihtelevat alipalkkauksesta ja työsyrjinnästä aina vakaviin ihmisoikeusloukkauksiin kuten pakkotyöhön. Ohjeiden noudattaminen edistää tervettä kilpailua ja reiluja työoloja sekä auttaa torjumaan harmaata taloutta ja talousrikoksia. Ohjeet perustuvat lain vaatimuksiin ja sisältävät huolellisuusvelvoitteeseen perustuvia toimenpiteitä, joilla edistetään vastuullisempaa yrityskulttuuria.

SISÄLLYSLUETTELO

5 VALVONTA JA TYÖMAATARKASTUKSET
5.1 Tilaaja-asemassa olevien tahojen ja pääurakoitsijoiden

4. Julkaisua tai sen osia ei saa kopioida, jakaa, välittää, muunnella eikä ladata tekoälysovelluksiin.

Ethical recruitment: healthcare and agriculture

HEUNI 2023

New responsibility recommendations support employers in healthcare and social welfare sector international recruitment

Ministry of Economic Affairs and Employment, Ministry of Social Affairs and Health
15.2.2023 10.33 PRESS RELEASE

As international recruitment becomes increasingly common in the healthcare and social welfare sector, it is important to ensure that employers have sufficient competence to manage recruitment responsibly. Responsibility recommendations prepared to support recruitment promote consideration of ethical aspects and combat risks of labour exploitation.

The healthcare and social welfare sector in Finland suffers from a significant shortage of skilled labour. One way to meet this challenge is to recruit sector professionals from abroad.

The proportion of foreign labour in healthcare and social welfare sector occupational groups is currently only a few per cent, but it is estimated that approximately 10 per cent of the sector's additional labour requirements could be covered by international recruitment by 2030. This means that employers and workplaces in the sector must develop their

New responsibility recommendations support employers in healthcare and social welfare sector international recruitment - Ministry of Economic Affairs and Employment

HEUNI 2022

VASTUULLINEN REKRYTOINTI JA TYÖPERÄISEN HYVÄKSIKÄYTÖN TORJUNTA

Periaatteet ulkomaista työvoimaa käytettäessä

- Kaikille työntekijöille maksetaan työehtosopimuksen mukaista palkkaa kansalaisuudesta riippumatta.
- Ulkomaalaisia ja suomalaisia työntekijöitä kohdellaan tasavertaisesti, ketään ei saa syrjiä taustansa vuoksi.
- Luo avoin ja luottamuksellinen työilmapiiri työntekijöille. Vaihda kuulumisia säännöllisesti työntekijöiden kanssa. Jos teillä ei ole yhteistä kieltä, harkitse ulkopuolisen ja riippumattoman tulkin palkkaamista. Käytä esimerkiksi puhelintulkkausta.
- Tue erityisesti vakituisia työntekijöitä integroitumisessa yhteiskuntaamme. Tarjoa työntekijöille mahdollisuuksia kielikurssille sekä yhteyksiä paikallisiin ihmisiin.
- Jos vastaat työntekijöiden majoituksesta, varmista, että se on asianmukainen.
- Jos työntekijöille järjestetään majoitus, kuljetus ja ruoka, varmista, että kustannus näistä on kohtuullinen.
- Laadi yrityksellesi toimintaohjeet työperäisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi. Käytä pohjana esimerkiksi tätä tarkistuslistaa. Kerro ohjeista koko henkilöstölle.
- Jos työntekijä ilmoittaa väärinkäytöksestä, siitä ei saa koitua hänelle minkäänlaista haittaa tai rangaistusta.

Vastuullinen rekrytointi ja työperäisen hyväksikäytön torjunta (pdf)

Motivan kriteeripankki.fi

Vastuullisuustavoite: Ihmisoikeudet ja oikeudenmukaiset työolot

Kriteerin nimi
Työ- ja ihmisoikeudet kansallisissa alihankinta ja toimitusketjuissa
Ulkomaalaisten työntekijöiden perehdytys työ- ja ihmisoikeuksiin Suomessa
Hankintayksikön työ- ja ihmisoikeuksiin liittyvät vastuullisuuslinjaukset
Väärinkäytöksistä ilmoittaminen ja toimittajien sitouttaminen ilmoituskanavista tiedottamiseen.
Rikostaustat sekä lievemmät rikkomukset ja puutteet poissulkemisperusteena
Rikosten ja lievempien rikkomusten ja puutteiden ilmituloon reagoiminen sopimuskaudella
Alihankinnan ketjutuksen rajoittaminen ja sen läpinäkyvyyden lisääminen työperäisen hyväksikäytön riskien hillitsemiseksi
Riittävän kokemuksen todentaminen alihankintaketjun auditoinnista palveluhankinnassa, rakennusurakoissa tai tavarahankintaan liittyvissä kokoonpano- ja asennustoimissa

Työperäisen hyväksikäytön vastaisen toimenpideohjelman toimeenpano ja askeleet eteenpäin

29.10.2026

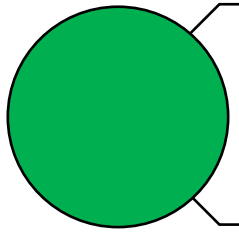
Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työperäisen hyväksikäytön vastainen toimenpideohjelma

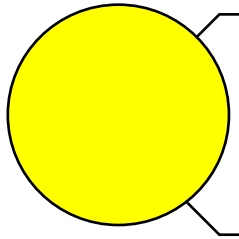
- Toimenpideohjelma julkaistiin alkuvuodesta 2024
- Ohjelma sisältää 33 toimenpidettä, joilla varmistetaan hallitusohjelmaan sisällytettyjen työperäisen hyväksikäytön vastaisten kirjausten toimeenpano
- Täytäntöönpanoa seurataan ohjausryhmässä, jossa jäsenet TEM, STM, SM, MMM, UM ja OKM
- 5 strategista tavoitetta:
  - Turvataan harmaan talouden ja talousrikollisuuden sekä hyväksikäytön ehkäisyyn ja torjuntaan osallistuvien viranomaisten toimintaedellytykset ja kehitetään näiden viranomaisten välistä yhteistyötä
  - Edistetään hyväksikäytön ja ihmiskaupan tunnistamista ja ilmituloa, parannetaan hyväksikäytettyjen työntekijöiden asemaa ja ehkäistään hyväksikäytön uusiutumista
  - Edistetään ulkomailta Suomeen työtä tekemään saapuvien ulkomaalaisten Suomeen kotoutumista, asettautumista ja yhteiskunnallista osallisuutta
  - Vahvistetaan työnantajien yhteiskuntavastuuta ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön ehkäisyssä ja torjunnassa
  - Tehostetaan rikosvastuun toteutumista rikoksesta epäillyn oikeusturvasta huolehtien

Tilannekatsaus 09/2026

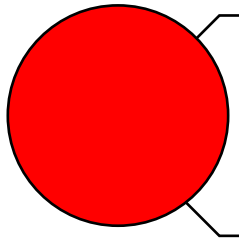
Ohjelma on käynnistynyt useimpien toimenpiteiden osalta hyvin. Sen 33:sta toimenpiteestä valmiita on 18, käynnissä 10 ja käynnistymättä 5.

18 toimenpidettä valmiina

10 toimenpidettä käynnissä

5 toimenpidettä myöhässä aikataulusta / käynnistymättä

Nostoja hankkeista

- **Tiedonsaanti- ja tiedonanto-oikeuksiin liittyvä valmistelutyö** on yksi ohjelman keskeisimmistä toimenpiteistä ja se etenee pääosin hyvin.
  - Oikeusministeriössä on toteutettu **työperäistä hyväksikäyttöä koskevan sääntelyn merkittävä kiristäminen** hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti (toimenpide 26)
  - Maahanmuuttoviraston tiedonsaantioikeudet vielä erillisessä esityksessä.
- Työelämässä tapahtuvan hyväksikäytön rangaistavuutta korostetaan korvaamalla nykyinen kiskonnantapaista työsyrjintää koskeva pykälä kiskonnalla työelämässä ja törkeällä kiskonnalla työelämässä. Hallituksen esitys (HE 21/2026 vp) on annettu eduskunnalle 12.3.2026. Eduskunta on hyväksynyt HE:ssä ehdotetut lait 10.6.2026 (EV 88/2026 vp). Lait tulevat voimaan syksyllä 2026 (arvio 1.10.)
- Hanke, jossa selvitetään ja toteutetaan **työperäistä hyväksikäyttöä ehkäiseviä ja torjuvia muutoksia oleskelulupamenettelyyn** (toimenpide 8), esimerkiksi liittyen työnantajaan kohdistuvien rikosepäilyjen vaikutuksiin on käynnissä ja esitys etenee eduskuntaan 5.11.2026.

Eettinen rekrytointi toimenpideohjelmassa ja muussa hallituksen työssä

- Lisätään yritysten osaamista työelämän pelisäännöistä ja eettisestä kansainvälisestä rekrytoinnista
- Tunnistetaan luotettavat kansainvälisen rekrytoinnin kumppanit Suomessa kriteeristön avulla
  - Luotettavat rekrytoinnin asiantuntijat apunasi - Work in Finland
- Tunnistetaan ja validoidaan luotettavat rekrytointikumppanit kumppanimaissa
  - BF kehittänyt kriteeristön, joihin rekrytointiyritykset kohdemaissa sitoutuvat. Lisäksi paikallisia taustatarkastuksia.
- Spesifisti sote- alan kv-rekrytointeja kehitetään osana STM:n koordinoimaa Hyvän työn ohjelmaa (2024-2027).
  - Laillistamisprosessit ja niitä tukevan koulutuksen kehittäminen (asiantuntijaryhmän ehdotukset julkaistu 2024)
  - Selvitys sotealan yhtenäisestä kielikoulutuksesta (2026). Jatkotoimet auki.
  - Vastuullisuussuosituksia sosiaali- ja terveysalan henkilöstön kansainväliseen rekrytointiin (2023).

Askeleet eteenpäin

- TEM julkaisemassa virkapuheenvuoron 11/2026
- TEM näkee, että työperäisen hyväksikäytön vastainen työ tarvitsee jatkoa ja toivoo aiheesta selkeitä kirjauksia tulevaan hallitusohjelmaan.

TEM tärkeäksi näkemät kysymykset

- Millainen ohjelma ja organisoituminen tarvitaan, jotta työperäistä hyväksikäyttöä torjutaan strategisesti, riskiperusteisesti ja ennaltaehkäisyä painottaen?
- Miten lisätään työnantajien kiinnijäämisriskiä ja sanktiointia?
- Miten parannetaan uhrien asemaa erityisesti palkkasaatavien saamiseksi?
- Miten vahvistetaan hankintayksiköiden vastuuta?
- Miten turvataan viranomaisten toimintaedellytykset? Ovatko tiedonvaihtoa koskevat säännökset tämän hallituskauden jälkeen riittävät?
- Miten tuetaan eettistä kansainvälistä rekrytointia, mukaan lukien opiskelijarekrytointi? Tuleeko rekrytointiyrityksiä koskevan sääntelyn lisäämistä arvioida?
- Miten oleskelulupajärjestelmään voidaan lisätä eettisiin toimintatapoihin kannustavia elementtejä?

Kiitos!

Eettisen rekrytoinnin suositukset

Tutustu suosituksiin – skannaa QR-koodi!

Suositukset löytyvät myös KT:n verkkosivuilta >

Kiitos !

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
Puhelin (vaihde) 09 771 3000
kt.fi